

Internistická škola profesora MUDr. Františka Póra

M. Mydlík¹, K. Derzsiová¹, P. Schweitzer²

¹ Nefrologická klinika Lekárskej fakulty UPJŠ a FN a Logman a.s., Košice, Slovenská republika

² Division of Cardiology, Department of Medicine Beth Israel Medical Center, New York, USA

Prednesené na vedeckej pracovnej schôdzi Spolku lekárov v Košiciach dňa 21. 4. 2008, na XV. memoriáli profesora MUDr. F. Póra

Súhrn: V práci bol zhodnotený mimoriadny význam prof. MUDr. Františka Póra pre rozvoj vnútorného lekárstva v Košiciach a na východnom Slovensku, kde aktívne pôsobil v rokoch 1945–1971. Prof. MUDr. F. Pór vytvoril internistickú školu v pravom slova zmysle po stránke organizačnej, liečebno-preventívnej, pedagogickej, ako aj vedecko-výskumnej. Jeho priami žiaci, ako aj žiaci jeho žiakov, pôsobia v jeho intenciách až do súčasnej doby. Táto skutočnosť bola pripomenutá pri príležitosti XV. memoriálu, ktorý Spolok lekárov v Košiciach zorganizoval na jeho počesť a pamiatku, a pri príležitosti nadchádzajúceho 60. výročia založenia Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Kľúčové slová: prof. MUDr. František Pór, zakladateľ vnútorného lekárstva v Košiciach a na východnom Slovensku – internistická škola prof. MUDr. Františka Póra – XV. memoriál prof. MUDr. Františka Póra – 60. výročie založenia Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach

Professor MUDr. František Pór's School of Internal Medicine

Summary: The article pays tribute to prof. MUDr. František Pór and his significant role in the development of internal medicine in Košice and in Eastern Slovakia, where he actively pursued his profession from 1945 to 1971. He was the founder of the school of internal medicine in the proper sense of the word having laid down its organisation, therapy and prevention, training and research bases. His pupils, and the pupils of his pupils, have carried on his legacy till this day. This fact was remembered on the occasion of the 15th commemoration held by the Košice Doctors' Association in his honour and memory and on the occasion of the upcoming 60th anniversary of the foundation of the Faculty of Medicine at Pavol Jozef Šafárik University in Košice.

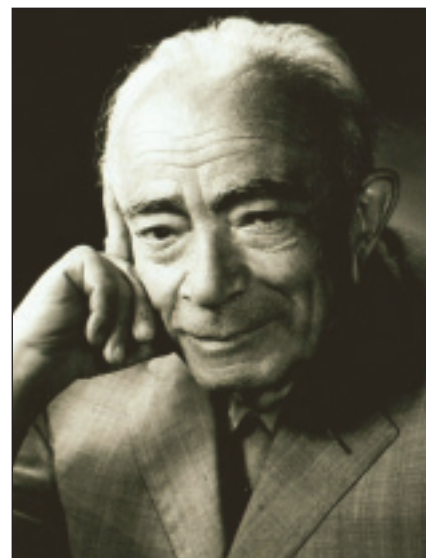
Key words: professor MUDr. František Pór, founder of internal medicine in Košice and in Eastern Slovakia – prof. MUDr. František Pór school of internal medicine – 60th anniversary of the foundation of Pavol Jozef Šafárik University Faculty of Medicine in Košice

Prof. MUDr. František Pór (obr. 1) pôsobil v Košiciach od 3. 7. 1945 ako prednosta Interného oddelenia Štátnej nemocnice a od 1. 10. 1948 ako prednosta Internej kliniky FN KÚNZ a novozaloženej Lekárskej fakulty v Košiciach. V tejto funkcii pôsobil do roku 1971, kedy odišiel do dôchodku. Napriek svojmu veku stále dochádzal na kliniku až do 8. 9. 1980, kedy zomrel na klinike, ktorú založil [1].

Prof. MUDr. F. Pór založil v Košiciach a na východnom Slovensku po 2. svetovej vojne moderné vnútorné lekárstvo, ktoré sa začalo vyvíjať v plnom rozsahu, nadväzujúc na tradície medzi dvomi svetovými vojna-

mi. Prof. MUDr. F. Pór začal budovať Internú kliniku FN KÚNZ a LF so svojimi spolupracovníkmi, napriek veľkým ťažkostiam po stránke priestorovej, organizačnej, liečebno-preventívnej, pedagogickej (pregraduálnej a postgraduálnej) a vedecko-výskumnej. Bol jedným z tých, ktorí roku 1961, v rámci Spolku lekárov v Košiciach, vytvorili tradíciu Východoslovenských lekárskeho dní v Novom Smokovci, vo Vysokých Tatrách.

Napriek diferenciácii vnútorného lekárstva, súvisiacej s vývojom jedného zo základných odborov klinickej medicíny, bol prof. MUDr. F. Pór toho názoru, že odbor vnútorné lekárstvo má mať integrujúci charakter. Zdô-



Obr. 1. Profesor MUDr. František Pór
*15. 4. 1899 † 8. 9. 1980

razňoval pritom, že všetci sme „všeobecní internisti“ a až potom prichádzala do úvahy nadstavba, t.j. rozvoj dielčích odborov vnútorného lekárstva. V 2. polovici 20. storočia a na začiatku 21. storočia došlo k nebývalému rozvoju dielčích odborov vnútorného lekárstva, čo okrem iného malo za následok vytvorenie špecializovaných oddelení a kliník [2–5].

Prof. MUDr. F. Pór vytvoril na východnom Slovensku internistickú školu v pravom slova zmysle. Z jeho žiakov sa stali dvaja doktormi lekárskeho vied (M. Takáč, M. Mydlík), 7 profesorov vnútorného lekárstva (M. Takáč, P. Schweitzer, G. Matejíčková, M. Mydlík, M. Tajtáková, B. Bohuš, J. Zimáček) a 13 sa stali docentmi vnútorného lekárstva (E. Neubauer, J. Burger, J. Orčo, B. Gomboš, T. Hildebrand, F. Mikuš, M. Bilčíková, L. Benický, J. Kollár, J. Mechír, J. Mriňák, M. Torma, J. Štubňa), 7 sa stali prednostami interných kliník (M. Takáč, G. Matejíčková, J. Mriňák, J. Mechír, M. Torma, T. Hildebrand, M. Mydlík). Väčšina priamych žiakov prof. MUDr. F. Póra sa stali aj reprezentantmi dielčích odborov vnútorného lekárstva na Slovensku, ale aj v cudzine: kardiológia (J. Burger, P. Schweitzer, M. Takáč, M. Takáčová, F. Mikuš, G. Matejíčková, J. Orčo, J. Rešetár, A. Kalitza, R. Polčín, J. Poništ), nefrológia (E. Neubauer, M. Mydlík, J. Mriňák, P. Melničák), angiológia (J. Maďar, H. Klvaňová), klinická farmakológia (P. Jonáš), hematológia (J. Kraják, T. Grál, E. Galajdová), endokrinológia (E. Merstenová, F. Moščovič, M. Tajtáková), gastroenterológia (J. Cíger, T. Hildebrand, Š. Šimko, E. Lakata, J. Gregorová), reumatológia (L. Ábel, M. Galajda), diabetológia (M. Valková), rentgenológia (M. Bučko, I. Demeter, R. Skála, A. Mersten), klinická biochémia (A. Stančáková, F. Moščovič, Š. Havriš, K. Derzsiová), imunológia (M. Gu-

man), telovýchovné lekárstvo (J. Burger, J. Zapatický, B. Bohuš), pracovné lekárstvo (B. Gomboš, L. Benický) [1–7]. Na budovaní Internej kliniky a Katedry vnútorného lekárstva FN a LF UPJŠ, ktoré tvorili základ internistickej školy prof. MUDr. F. Póra, mimoriadnu zásluhu mali aj dve sekretárky, a to Hanka Bertová a Vlasta Kohútová.

Prof. MUDr. F. Pór mal vynikajúce ľudské vlastnosti: bol múdry, vždy vedel poradiť druhému, bol veľmi ochotný, ohľaduplný, tolerantný a vedel posúdiť „who is who“, vedel anticipovať odborný a ďalší vývoj svojich spolupracovníkov. Nikdy nezabudnem na to, čo mi povedal na konci roku 1962, keď som sa chystal na školiaci pobyt z nefrológie ku prof. MUDr. J. Brodovi, DrSc., do Ústavu chorôb obehu krvného v Thomayerovej nemocnici v Prahe-Krči. Na moju otázku, čo si mám všimnúť počas môjho pobytu v Prahe, mi odpovedal: „Snažte sa čo najviac naučiť z klinickej nefrológie a kardiológie, ale okrem toho si všimajte interpersonálnu a pracovnú atmosféru, v ktorej tamojší vedeckí a ostatní pracovníci vykonávajú svoju činnosť.“ Bolo to vynikajúce ponaučenie, ktoré neskôr poznamenalo moju ďalšiu celoživotnú činnosť [8].

Prof. MUDr. F. Pór, ako prednosta I. internej kliniky a súčasne Katedry vnútorného lekárstva, viedol svojich spolupracovníkov k tomu, aby zvyšovali svoju kvalifikáciu, posielal ich na rôzne odborné školenia a kongresy v ČSSR, ale aj v cudzine. Tým podporoval odborný rast svojich spolupracovníkov, ale aj rozvoj vnútorného lekárstva na klinike. Mnohí z nich sa stali kandidátmi lekárskeho vied, primármi interných oddelení, ale aj vedecko-výskumnými pracovníkmi na niektorých ústavoch doma a v zahraničí. Okrem toho sa väčšina reprezentantov dielčích odborov vnútor-

ného lekárstva podieľala na riešení vedecko-výskumných úloh, organizácii konferencií a kongresov a na publikáciách doma a v zahraničí [8]. Dôkazom tejto skutočnosti je aj to, že traja jeho priami žiaci (M. Mydlík, K. Derzsiová, P. Schweitzer) boli organizátormi XV. memoriálu prof. MUDr. F. Póra. Význam tohto jubilejného memoriálu je aj v tom, že v jeseni roku 2008 uplynie 60 rokov od vzniku Lekárskej fakulty UPJŠ, ktorej jedným zo zakladateľov bol prof. MUDr. František Pór, jeden z prvých prodekanov tejto fakulty [1].

Literatúra

1. Univerzita Komenského v r. 1945–1955. História, vedecká a publikačná činnosť fakúlt, katedrií a ústavov (Klinika pre choroby vnútorné/Katedra interná). Separát Lekárska fakulta v Košiciach: 709–715.
2. Mydlík M. Tradícia memoriálov prof. MUDr. Františka Póra. Vnitr Lék 1998; 44: 176–177.
3. Mydlík M, Derzsiová K, Jiroušková M. X. memoriál profesora MUDr. Františka Póra. Sb Lék 2003; 104: 425–430.
4. Mydlík M, Derzsiová K, Jiroušková M. 105th birth anniversary of professor František Pór, M.D. Prague Med Report 2004; 105: 209–214.
5. Mydlík M, Derzsiová K. 105. výročie narodenia a XI. memoriál profesora MUDr. Františka Póra. Vnitr Lék 2005; 51: 752–754.
6. Mydlík M, Derzsiová K. Spomienka na prof. MUDr. Mikuláša Takáča, DrSc., pri jeho nedežítých 80. narodeninách. Vnitr Lék 2007; 53: 872–873.
7. Mydlík M. Doc. MUDr. Tomáš Hildebrand, CSc. – sedemdesiatročný. Med Monitor 2007; 4: 33.
8. Mydlík M. Spomienky na prof. MUDr. F. Póra. Neuverejnené údaje.

prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
www.fnlp.sk
e-mail: k.derzsiova@fnlp.sk

Doručeno do redakce: 23. 4. 2008